

Motion till riksdagen 2008/09:A245

av **Marina Pettersson m.fl. (s)**

Balans i arbete och familjeliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om balans i arbete och familjeliv.

Motivering

De flesta föräldrar har svårt att få tiden att räcka till och få balans mellan arbete, familjeliv och fritid. När barnen är små har man också en önskan om att få så mycket tid som möjligt med dem samt låta dem få en lugn och trygg början på livet. I undersökningar som genomförts har det visat sig att föräldrar vill spendera mer tid med sina barn. I de allra flesta familjer vill man leva jämställda och ta gemensamt ansvar för sina barn. Hittills har få familjepolitiska förslag lagts fram som kombinerar jämställdhet och samtidigt minskar tidspressen och ger föräldrar mer tid med sina barn.

Det vi vet är att vårdnadsbidrag får förödande konsekvenser för kvinnorna både ekonomiskt och yrkesmässigt, men även för samhället. Detta drabbar naturligtvis också våra barn. Barnen behöver tid och nära relationer med båda sina föräldrar. Att återgå till att kvinnor tar hand om barn och hem är inte en framkomlig väg. Det leder oss snarare bakåt i tiden.

Genom att kombinera arbetslinjen med möjlighet att vara hemma med sina barn, kan en framsynt och barnvänlig familjepolitik skapas som också bidrar till ökad jämställdhet. Det handlar om möjlighet för föräldrar att gå ner i arbetstid under barnens tre till fyra första år och få en viss kompensation för lönebortfallet. Detta kan bidra till att minska stressen och öka balansen mellan arbete och familjeliv. Våra barn får då också mer tid med sina föräldrar under sina första år, utan att föräldrarna tappar kontakten med arbetslivet.

En arbetstidsförkortning på 5 timmar i veckan gör att man har kvar kontakten med arbetslivet. Genom att båda föräldrar utnyttjar förkortningen får man

Fel! Okänt namn på

mer tid med sina barn och barnet får tid med båda sina föräldrar. Det handlar alltså om 10 timmar mer tid för barnet i veckan med någon av sina föräldrar.

Hur ska ersättningen då se ut? Man kan tänka sig följande: om en förälder utnyttjar förkortningen ger ersättningen 30 procent av bortfallet. Om båda utnyttjar förkortningen ges 90 procent till den som tjänar mest. Eventuellt kan man också tänka sig att 30 procent ges till den som stannar hemma och 90 procent till båda om de stannar hemma, det vill säga inte mer till den som tjänar mest. Detta blir en slags uppmuntran till familjer som tar delat ansvar för sina barn och man får därmed en inbyggd jämställdhetsbonus. För föräldrar med ensam vårdnad skulle ersättningen kunna vara 100 %. Förslaget har ursprungligen lanserats av ett antal forskare från bland annat Göteborgs och Stockholms universitet.

Genom att utforma förslaget så att familjer inte förlorar på att den som tjänar mest stannar hemma, kan det förhoppningsvis bidra till att männen vill och kan vara hemma med sina barn.

En arbetstidsförkortning gör också att man har kvar kontakten med arbetslivet. Genom att båda föräldrar utnyttjar förkortningen får man mer tid med sina barn och barnet får tid med båda sina föräldrar.

Att ge människor ökat inflytande över sin arbetstid och ökad makt över den egna arbetssituationen är en viktig välfärds- och arbetsmiljöfråga. Hur man arbetar, arbetstidens förläggning och arbetstidens längd har stor betydelse för stressen i arbetet och hela livssituationen. Otillfredsställande arbetsvillkor kan skapa känslor av ofrihet och att inte räkna till. Därför vill vi öka människors inflytande över den egna arbetstiden. Vi vill framhålla att arbetstidsförkortningen måste utformas i samförstånd med arbetsmarknadens parter och på ett sådant sätt att den ger en tillräcklig flexibilitet i produktionen samtidigt som man skapar mer flexibilitet och anpassning till människors olika krav.

Frågeställningen om hur man på bästa sätt utformar en arbetstidsförkortning kräver fördjupade kunskaper och analyser. Senast frågan utreddes var i och med Arbetstidsutredningen som presenterade sina förslag under våren 2003. Frågan behöver aktualiseras på nytt. Därför bör regeringen initiera en utredning i ovanstående fråga i syfte att förbättra balansen mellan arbete och familjeliv.

Stockholm den 24 september 2008

Marina Pettersson (s)

Ann-Kristine Johansson (s)

Lars Mejern Larsson (s)

Berit Högman (s)

Tommy Ternemar (s)